

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 aprilie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate de avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Potînga Roman și inculpat, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 29 aprilie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014 în cauza penală în privința lui

Potînga Roman Dumitru, născut la 03 iulie 1987, originar din s.Voinescu, r-nul Hîncești.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.03.2014 - 29.04.2014;

Instanța de apel: 17.05.2014 - 24.11.2014;

Instanța de recurs: 03.02.2015 - 01.04.2015.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 29 aprilie 2014, Potînga Roman a fost condamnat în baza art.317 alin.(1) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, la pedeapsa aplicată, i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată fixată prin sentința Judecătoriei Hîncești din 21 noiembrie 2009, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani și 11 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței, instanța a constatat că Potînga Roman, executînd pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Hîncești din 27 noiembrie 2009, în baza art.188 alin.(2) lit.b), d), f), art.192 alin.(1), art.84 Cod penal de 8 ani închisoare, a fost transferat pentru ispășirea pedepsei în Penitenciarul nr.9 Pruncul, sectorul 8, din str.Pruncului 44, mun.Chișinău și, fiind la regim de resocializare, la 22 decembrie 2013, aproximativ la ora 10.30, acționînd cu intenție directă, dîndu-și seama de acțiunile sale prejudiciabile, acceptînd în mod conștient consecințele acestora, a evadat din penitenciarul menționat, deplasîndu-se într-o direcție necunoscută.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul V.Dobrovicesanu-Mutavci în numele inculpatului și inculpat, care au solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, invocînd că probele care au fost prezentate de partea acuzării, și anume declarațiile martorilor V.Chirvas, V.Strusevici, dimpotrivă demonstrează nevinovăția acestuia; incorect instanța nu a luat în considerație declarațiile inculpatului, care vin în coroborare cu declarațiile martorilor părții acuzării, prin care se confirmă că dînsul nu a evadat din penitenciar cu scopul de a nu-și executa în continuare pedeapsa, în momentul apelului dînsul se afla în blocul administrativ; instanța nu a reținut în seama inculpatului nici circumstanța că șeful de sector V.Chirvas cunoștea că inculpatul urma să plece la o înmormîntare, fiindcă de la dînsul inculpatul și-a cerut permisiunea, și acesta i-a adus la cunoștință că trebuie să scrie cerere și să aducă certificatul

de deces al rudei sale; instanța nu a reținut nici faptul că inculpatul a scris cererea de permisiune, pe care a transmis-o condamnatului Esicov, iar acesta urma s-o transmită șefului de sector.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile avocatului V.Dobrovicéanu-Mutavci în numele inculpatului și a inculpatului R.Potînga.

Instanța de apel, audiind suplimentar inculpatul și verificînd în ședința de judecată probele administrate, care au fost cercetate de prima instanță în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, și anume declarațiile martorilor V.Strusevici, A.Severin, care au declarat că în urma verificării prezenței deținuților sectorului nr.8, tip deschis, la 22.12.2013, ora 10.00, în urma apelului au stabilit lipsa condamnatului R.Potînga, care ulterior, la ora 13.00, a revenit în penitenciar; a martorului V.Chirvas, care a relatat că inculpatul fără a primi permisiunea conform procedurii legale, a părăsit samavolnic teritoriul penitenciarului nr.9 Pruncul și că condamnatul A.Esicov nu i-a transmis careva cerere de la R.Potînga, cît și probele scrise - comunicatul special, încheierea de serviciu, a ajuns la concluzia că este dovedită vinovăția lui R.Potîngă în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.317 alin.(1) Cod penal.

La fel, instanța de apel a conchis că argumentele invocate de apelanți privind nevinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate sînt neîntemeiate, fiind înaintate ca o versiune de apărare, care nu are relevanță în situația dată, iar motivul evadării, precum că a plecat din sector pentru a fi prezent la înmormînatrea unei rude, la caz nu are importanță pentru calificarea juridică a faptei, deoarece dînsul a fost condamnat pentru faptul că, la data de 22.12.2013, ora 10.00, nu s-a aflat pe teritoriul sectorului 8 al Penitenciarului nr.9, Pruncul, nefiindu-i eliberat vreun permis ce ar fi justificat lipsa lui, astfel că infracțiunea comisă de inculpat s-a consumat în momentul cînd inculpatul a ieșit din teritoriul sectorului 8 al Penitenciarului nr.9 Pruncul, devenind liber.

Instanța de apel a concluzionat că, pedeapsa stabilită inculpatului de prima instanță, luînd în considerație gravitatea infracțiunii săvîrșite, că aceasta a fost comisă în timpul executării pedepsei, precum și de scopul respectării principiului caracterului obligatoriu al sentințelor definitive, asigurării executării sentințelor definitive și caracterul obligatoriu al pedepselor privative de libertate, este una echitabilă.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești au declarat recursuri ordinare avocatul M.Antoci și inculpatul, prin care solicită:

- avocatul în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) și 12) Cod de procedură penală, casarea acestora și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, lipsind atît latura subiectivă, cît și obiectivă a infracțiunii, deoarece nu s-a demonstrat că inculpatul să fi acționat cu vinovăție, neavînd intenția de a se sustrage de la executarea în continuare a pedepsei, cît și fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune de evadare din locurile de detenție, executînd pedeapsa în regim de resocializare; instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea de apel declarată de avocat, ci doar s-a limitat la enumerarea probelor, pe care s-a bazat prima instanță la emiterea sentinței; nu a reținut instanța nici faptul că inculpatul, aflîndu-se la regim de resocializare se deplasa din penitenciar conform contractului de muncă la o distanță de 40 km de la locul executării pedepsei și avea posibilitatea să evadeze, însă dînsul dimpotrivă, conștientizînd faptul că i s-a acordat

încredere, s-a străduit să nu încalce regimul, dorind să-și execute pedeapsa, pentru a se elibera legal, dar nu prin metoda evadării;

- inculpatul, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri echitabile, invocând că la caz nu au fost administrate probe ce ar fi confirmat faptul evadării sale din penitenciar, instanța de apel, la fel ca și prima instanță, și-a întemeiat concluziile pe probele prezentate de partea acuzării, din care rezultă faptul evadării din penitenciar, însă nu a reținut că pentru faptul încălcării regimului, dânsul a fost pedepsit de către administrația penitenciarului; nu a reținut instanța nici circumstanța că dânsul nu a evadat din penitenciar, dar a plecat la înmormântare la o rudă de a sa, fapt confirmat prin adeverința eliberată de primăria Voinescu, r-nul Hîncești.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat respingerea recursurilor ca inadmisibile, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală.

Din conținutul recursurilor rezultă că inculpatul nu a invocat nici un temei de recurs prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, numai afirmă dezacordul său cu aprecierea probelor și a nevinovăției sale în cele imputate, iar avocatul care a acționat în numele inculpatului, a făcut referire la temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.12) și 10) Cod de procedură penală, deși ambii solicită achitarea pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, adică temei prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală.

Colegiul constată că, motivele invocate de recurenți nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrilor judecătorești.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Instanțele de fond au cercetat toate probele prezentate de părți, au audiat inculpatul, martorii, au cercetat actele cauzei și le-au dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probelor adunate în cauză și care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului R.Potînga. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textele sentinței și deciziei instanței de apel. Temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Astfel, din conținutul hotărîrilor judecătorești rezultă că concluzia de vinovăție a lui R.Potînga în săvîrșirea infracțiunii imputate s-a tras avînd în vedere declarațiile martorilor: V.Strusevici și A.Severin, din care rezultă că la apelul de dimineață efectuat la ora 10.30 în sectorul nr.8, tip deschis, a fost stabilită lipsa lui R.Potînga, care la ora 12.00 a revenit în penitenciar, a martorului V.Chirvas, potrivit căroră condamnatul R.Potînga, fără a primi permisiunea conform procedurii legale, a părăsit samovolnic teritoriul Penitenciarului nr.9, Pruncul, și actele cauzei, care suplimentar au fost cercetate în instanța de apel, probe care, luate în ansamblu, dovedesc vinovăția lui R.Potînga în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția lui R.Potînga, după cum rezultă din hotărîrile instanțelor de judecată, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și

ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, oferind răspunsuri la motivele apelurilor declarate. De fapt, reieșind din conținutul recursurilor, recurenții nu sînt de acord cu aprecierea dată de către instanțele de fond a probelor administrate și cercetate pe parcursul ședințelor de judecată.

Colegiul penal atestă că, conform art.27 și 414 alin.(2) Cod de procedură penală, aprecierea probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei ține de competența instanțelor de fond și de apel.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească devenită definitivă. Această concluzie survine din prevederile art.427 Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct.1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată.

Nerecunoașterea vinovăției de către R.Potînga nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce probele pertinente și concludente, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvîrșirea infracțiunii imputate, aceasta întrunind atît latura obiectivă, cît și cea subiectivă a infracțiunii incriminate, deoarece R.Potînga la 22.12.2013 a lipsit în penitenciar la apel de la ora 10.30, la care în mod obligatoriu urma a fi prezent, neavînd permisiunea de a părăsi penitenciarul (f.d.29), astfel că în acțiunile inculpatului există legătură causală între fapta prejudiciabilă și semnele componente de infracțiune, exprimată prin intenție directă de a evada din locurile de detenție, dorind de a pleca la înmormîntarea unei rude.

Colegiul remarcă că recursurile repetă textul apelurilor și aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

În privința argumentului invocat de avocat referitor la neexpunerea asupra tuturor temeiurilor invocate în apel, Colegiul reiterează practica CEDO (cazul Ruiz Torija vs Spania, 09.12.1994), unde Curtea menționează că instanțele judecătorești naționale trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției. Totuși, instanțele judecătorești nu sînt obligate să ofere răspuns detaliat la fiecare argument și extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei. Motivele deciziei pot fi, de asemenea, deduse din circumstanțele cauzelor. În alt caz (Coroi vs R.Moldova, 15.03.2011), Curtea a specificat că, este adevărat că decizia Curții de Apel a fost foarte succintă și doar a menținut hotărîrea primei instanțe. Totuși, avînd în vedere faptul că fondul cauzei a fost examinat în mod corespunzător de către prima instanță și că hotărîrea acesteia este motivată suficient, precum și avînd în vedere natura motivelor invocate de reclamant în cererea sa de recurs, Curtea nu consideră că respingerea recursului fără o motivare detaliată constituie o violare a cerințelor articolului 6 § 1 al Convenției.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, dacă prima instanță a dat răspunsuri detaliate la argumentele care ulterior au fost invocate în apel, ce coincid cu cele invocate în recurs, iar instanța de apel consideră argumentarea dată justă și întemeiată, nu este obligatoriu ca instanța de apel să le repete, este destul menținerea acestora, așa cum a procedat instanța de apel în cazul supus judecării.

Prin urmare, reieșind din cele sus menționate, instanța de recurs consideră că, deși instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apelurile apelanților, însă această situație nu influențează esența soluției în cauză și, ca urmare, nu constituie o

eroare gravă ce ar da temei de casare a hotărîrilor adoptate.

Neîntemeiată este și referirea în recurs, precum că pentru fapta dată R.Potînga a fost pedepsit de administrația penitenciarului, deoarece dînsul prin decizia administrației din 23.12.2013 a fost sancționat pentru încălcarea regimului de executare a pedepsei, cu transferarea în regim inițial, dar nu pentru evadare din locul de detenție.

Ca temei de recurs este invocat și pct.12) art.427 Cod de procedură penală - faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită. Colegiul conchide că motivul la care se referă avocatul nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrilor judecătorești, deoarece instanțele de judecată nu au făcut o altă încadrare juridică a faptei comise de către R.Potînga decît cea în baza căreia acesta a fost pus sub învinuire.

Astfel, Colegiul penal conchide că faptei inculpatului i s-a dat o apreciere și încadrare juridică corectă, la stabilirea pedepsei instanțele de judecată, în conformitate cu prevederile art.61, 75, 85 Cod penal, au ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, luînd în considerație gravitatea infracțiunii săvîrșite, persoana inculpatului, circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea, stabilindu-i o pedeapsă în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de avocat în numele inculpatului și de inculpat, fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Potînga Roman și de inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014 în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 22 aprilie 2015.

Președintele

Nicolae Gordilă

Judecător

Elena Covalenco

Judecător

Iurie Diaconu